

Kiállításfotó - Szent Simeon zárai ezüst szarkofágjának galvanoplasztikai másolata az Iparművészeti Múzeum állandó kiállításán

Leltári szám:	NLT 4905
Készítés ideje:	1930 KÖRÜL
Készítés helye:	Budapest
Anyag:	üvegnegatív
Méretek:	magasság: 9 cm szélesség: 12 cm

Az 1884. évi történeti ötvösmű-kiállítással egy időben az Iparművészeti Múzeum egy Galvanoplasztikai Intézetet hozott létre, melynek keretei között ifj. Herpka Károly (1861-1938) ötvös- és bronzműves, az Iparművészeti Iskola tanára galvanoplasztikai másolatokat készített az ötvösmű-kiállításon bemutatott, egyházi vagy magántulajdonban lévő, s így nehezen hozzáférhető tárgyak közül a legjelentősebbekről. Minderről így számolt be a Trefort Ágoston oktatásügyi miniszter által az országgyűlés elé terjesztett éves jelentés:

A művészi ipar haladásával napról napra nagyobb súlyt kell régi stílszerű minták gondos másolására fektetnünk amit mintaszerű faragványoknál gipsz lenyomatok pótolnak azt a fémipari termékeknél a galvanoplasztikai utánzatokkal, mint a modern technika egyik legtökéletesebb másolási módjával érhetjük el. Egy múzeumi galvanoplasztikai intézetnek felállítása e célra a legalkalmasabb eszköznek bizonyult... Az intézet működésének megindítására kiváltképp alkalmas volt a lefolyt év, midőn az ötvösmű-kiállítás kincsei a lemásolásra oly sok és kitűnő mintát szolgáltatottak, melyeknek nem egyhamar, de talán többé soha sem fognak rendelkezésre állani. Az Iparművészeti Múzeum galvanoplasztikai Intézetében készülő másolatok e szerint nemcsak kitűnő mintául fognak szolgálni, hanem mint az összes iparművészeti intézetek által sűrűen keresett cseretárgyak, a budapesti Iparművészeti Múzeum tevékenységét a külföldön megismertetik, s legjobb és legolcsóbb módot fognak szolgáltatni arra, hogy az Iparművészeti Múzeum eddig még nagyon szegény galvanoplasztikai gyűjteménye meggazdagodjék.

(A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszternek a közoktatás állapotáról szóló és az országgyűlés elé terjesztett jelentése. Bp. 1884, p. 300.)

Radisics Jenő kezdeményezésére 1892-ben Szent Simeon zárai ezüst szarkofágjának galvanoplasztikai másolatát is elkészítették. A reliefekkel díszített szarkofág Nagy Lajos király és felesége, Erzsébet királyné megbízásából 1377-1380 között készült Francesco di Antonio da Sesto milánói származású zárai ötvös műhelyében, a zárai Szent Simeon-templom számára.

A zárai szarkofág másolatát a középkori magyar történelem reprezentatív tárgyi emlékeként a millenniumi kiállításon is bemutatták, ahol az Anjou-kort bemutató 10. terem közepén kapott helyet, majd az 1900. évi párizsi világiállítás magyar pavilonjának történelmi kiállításán is szerepelt.

A szarkofág galvanoplasztikai replikája az Iparművészeti Múzeum Üllői úti épületében 1897-ben megnyílt állandó kiállításon is kitüntetett helyet kapott: kezdetben a csarnok közepén, majd 1907-től az I. emeleti előcsarnokban került elhelyezésre. Az Iparművészeti Múzeum 1925 körül újraindított állandó kiállításán ugyanakkor már nem kapott helyet a szarkofág másolata, sem pedig az 1930. évi *Régi egyházművészet* című kiállításon. Mindez azzal magyarázható, hogy az I. világháború után megváltoztak azok a muzeológiai elvek, amelyek a 19. század végén még kívánatosnak tartották a műtárgymásolatok kiállítását, s a "stílszerű minták" bemutatásának igényével szemben a történetiség, illetve a mű eredetiségének szempontja került előtérbe. A szarkofág galvanoplasztikai másolata így szétszedett állapotban raktárba került, s mára csupán néhány lemeze maradt fenn.

A szarkofág replikájának egy példányát 1893-ban a bécsi Iparművészeti Múzeum, valamint a londoni Victoria and Albert Museum is megrendelte Budapestről, s máig is őrzi (ld [itt](#)).

Irodalom

- Kerny Terézia: Szent László és a magyar szentek tisztelete Dalmáciában I. Lajos uralkodása idején. História és historiográfia. *Ars Hungarica*, 36. évf. (2008.). 2008. - 5-54:31.
- Szerk.: Czákó Elemér: *Az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum által forgalomba hozott galvano-másolatok képes lapsroma*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1908. - Nr. 85.
- *Az 1896-iki Ezredéves Országos Kiállítás. A Történelmi főcsoport hivatalos katalógusa*. Kosmos Műintézet, Budapest, 1896. - Nr. 1111.
- Radisics Jenő: Szent Simeon koporsója. *Művészi Ipar*, 7. (1892). 1892. - 165-172.

